

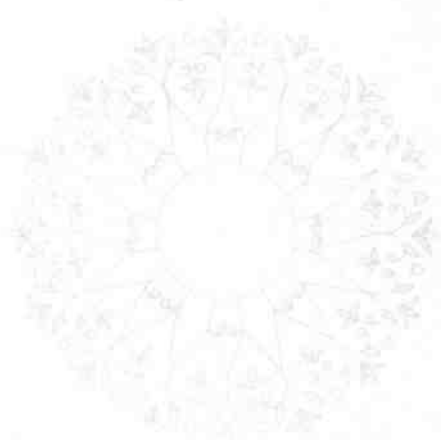
阿拜箴言录

民族出版社

阿拜箴言录

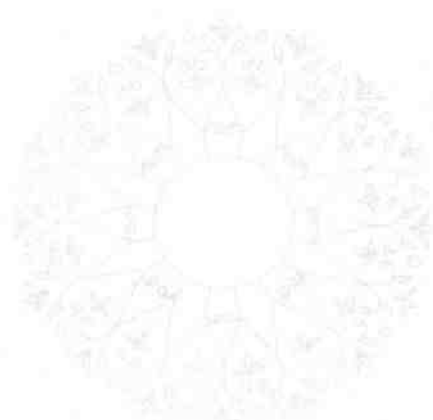
栗周熊 艾克拜尔·米吉提 译

民族出版社

اباي اقباليلاي

اۋدارغاندار : سۇ جوۋشيۇڭ
اكبار ءماجيت ۇلى

ۇلتتار باسپاسى

图书在版编目(CIP)数据

阿拜箴言录：汉哈对照/（哈萨克斯坦）阿拜著；栗周熊译．—
北京：民族出版社，1995.6（2008.7重印）

ISBN 978-7-105-02458-2

I. 阿… II. ①阿…②栗… III. 散文—作品集—哈萨克—
对照读物—汉、哈 IV. 1361.6

中国版本图书馆CIP数据核字(95)第10154号

民族出版社出版发行

（北京市和平里北街14号 邮编：100013）

民族出版社微机照排 迪鑫印刷厂印刷

<http://mzcbs.com.cn>

各地新华书店经销

2000年7月第1版 2008年7月北京第2次印刷

开本：850×1168毫米 1/32 印张：8.25

印数：3000—6000册 定价：16.00元

该书若有印装质量问题，请与本室发行部联系退换
（总编室：010-64212794；发行部电话：64211734）

本书根据哈萨克斯坦国家出版社 1993 年第 1 版阿拉木图第 1 次印刷版本翻译出版。

بۇل كىتاپ 1993 - جىلى قازاقستان ەل باسپاسىندا الماتىدا
باسىلعان ءىرىنشى باسپاسىنىڭ 1 - باسلىۋىنا ساي اۋدارىلىپ
باسىلدى.

اباي اقليالارى

سۇ جوۋشيۇڭ
اۋدارعاندار :
اكبار ءماجىت ۇلى

ۇلتتار باسپاسى باستىردى ، تاراتادى
جەر - جەردەگى كىتاپ دۇكەندەرىندە ساتىلادى
ۇلتتار باسپاسى كومپيۇتەردە تەردى
دېشىن باسپا زاۋودىندا باسلىدى
2000 - جىلى شىلدە ، ءىرىنشى باسپاسى
2008 - جىلى شىلدە ، بېيجىڭ ، 2 - باسلىۋى
باعاسى : 16.00 يۋان

出版说明

为配合联合国教科文组织纪念哈萨克伟大诗人、思想家、哈萨克近代书面文学的奠基者阿拜·库南拜乌勒诞辰 150 周年，我社特出版《阿拜箴言录》汉、哈文对照版本，以飨读者。

本书为阿拜的代表作之一，凝聚了作者毕生的心血结晶。在这本书里，他详细记录了 19 世纪哈萨克社会的政治、经济、教育、文化、伦理和风俗习惯等诸多问题，表达了他的所思所想，倾注了他的爱与恨，是他留给世人的一份珍贵文化遗产。

本书先由中国侗族作家、翻译家粟周熊先生由俄译本译出，复又由中国著名哈萨克族作家、翻译家艾克拜尔·米吉提先生依照哈萨克原文译定，并加了注释。因此，忠于原文，译笔流畅，用丰富优美的语言准确表达阿拜的创作风格与思想，是本书汉译文的主要特点。相信读者会作出应有评价。

中国著名翻译家和画家高莽先生百忙之中还应约为阿拜造像供这本书使用，并题了诗。

哈萨克斯坦共和国驻华使馆对本书的出版创造了不少有利条件。在本书出版之际，我们谨向穆拉提·奥埃佐夫大使先生致以诚挚的谢意，并借此机会祝愿中哈两国各方面的合作不断得到加强，两国人民之间的友谊之树长青。

献 给 阿 拜

高 莽

茫茫的黑夜呀，
何时消散？
辽阔的哈萨克斯坦呀，
何时现青天？
你采集民间的泪花苦果，
编织成乐章诗篇。
你为人民请命申冤，
你替奴隶呐喊助战，
你已筋疲力尽，
你却心甘情愿。
你向往的是真是善是美，
回应你的只有
默默耸立的峭壁，
泪珠滚滚的河滩。
你完成启蒙者的使命——
走了，
把诗把歌把阿克利亚*
留给了后代，

* 即《箴言录》。

留给了人间。

星移斗转，

年复一年，

你心中的鸟儿终于

展开了翅膀，

放开了喉咙，

冲入了云端。

它唤醒了沉睡的大地，

它惊动了哑然的心弦。

如今回应你的

是欢腾腾的流水，

是绿油油的草原，

是奋起的一代，

是自由的笑靥。

世纪之风

吹遍宇宙，

正义之举

纵深发展。

你听，阿拜，

风把你颂扬，

你看，

人类把你思念。

1994.6.23.

باسپادان

بىرلەشكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى وقۇ-اعارتۇ، عىلىم جانە مادەنيەت قۇرىلىمىنىڭ قازاقتىڭ ۇلى اقىنى، كەمەڭگەر ويشىلى، ايگىلى فيلوسوفى، تانىمال اعارتۇشىسى، قازاقتىڭ تاياف زامان جازبا ادەبيەتىنىڭ برگەسىن قالاۋشى اباي قۇنانباي ۇلدنىڭ دۇنيەگە كەلگەندىگىنىڭ 150 جىلدىعىن ەسكە ءتۇسىرۋ قىمىلىنا اتسالسىۋ ءۇشىن باسپامىز «اباي اقبىلالارىنىڭ» حانزۇ تىلىندەگى جانە قازاق تىلىندەگى نۇسقاسىن قالىڭ وقىرمان قاۋىمىنا ۇسىنادى.

بۇل كىتاپ ابايدىڭ ۋاكىلدىك شىعارمالارىنىڭ ءبىرى، ومىرلىك زەين-قۇاتىنىڭ جەمىسى. اۆتوردىڭ قازاق قوعامىدىنىڭ 19-عاسىرداعى ساياساتى، شارۋاشىلىعى، وقۇ-اعارتۇى، ءمورالدىق ولشەمى، تۇرمىستىق سالت-ساناسى قاتارلى سان الۋان ماسەلەلەردى ەگجەي-تەگجەيلى بايانداپ، ءوزىنىڭ وي تولىعامدارىن ايشىقتى بەينەلەپ، سۇيسپەنشىلىگى مەن نزا-كەگىن سىڭىرگەن بۇل ەڭبەگى دۇنيە جۇزىندەگى قالىڭ وقىرمان قاۋىمىنا قالدىرعان اسىل مۇراسى.

بۇل كىتاپتى الدىمەن ەلىمىزدىڭ دۇڭىزۇ جازۇشىسى، اۋلدارماشى سۇ جوۋشىۋىڭ مىرزا ورس تىلىنەن اۋداردى. ودان ەلىمىزدىڭ ايگىلى قازاق جازۇشىسى، اۋدارماشى اكبار ءماجىت

ۋلى مىرزا قازاقشا تۇپ نۇسقاسىنا ساي اۋدارىپ بەكىتتى جانە تۇسىندىرمەلەر بەردى.

اۋدارمادا تۇپ نۇسقاغا ادال بولۇ، كوركەمدىك بويىۋدى
دال، اشىق بەرۇ، اۋدارما ساپاسىن جوعارىلاتا تۇسۇ، حانزۇ
تلىنىڭ باي داتلىگە ورامدى ەرەكشەلىگىن اۋدارمانىڭ ونىو-
يىنا سىڭىرۇ، ابايدىڭ جاسامپازدىعى مەن ويىن جاتىمدى، كور-
كەم تىلمەن قالىڭ وقىرمان قاۋىمىنا جەتكىزە بىلۇ كىتاپتىڭ
باستى ماقساتى جانە پرىنسىپى ەتلىدى.

اكىبار ماجىت ۋلى مىرزا جوعارىداغى ماقسات پەن
پرىنسىپتەردى ورىنداۋ ۇشىن رەداكسىيالاۋ بارسىندا ەرەن ەڭ-
بەكتەنگەنن، اۋدارمانىڭ ساپالى بولۇ جاعىندا باس قاتىرىپ،
ايرىقشا قالام تەربەگەنن اتاپ وتۇگە تۇرا كەلەدى.

ەلىمىزدىڭ ايگىلى اۋدارماشىسى، سۆرەتشىسى گاۋ مالڭ
مىرزا قاتتى جۇمىس باستى بولپ جۇرسە دە، قىمباتتى ۋاقت-
تىن بولپ، وسى كىتاپقا ارناپ اباي قۇنانباي ۇلىنىڭ سۆرە-
تىن سىزىپ بەردى جانە ولەڭ جازدى.

بۇل كىتاپتىڭ شىعۇنىنا باسپا ۇقنىن تابىستاعان جانە
قارجىلاي كومەك كورسەتكەن قازاقستان رەسپۇبلىكاسىنىڭ
جۇڭگودا تۇراتىن ەرەكشە تولىق ۇقىقتى تۇڭغىش باس ەلىشىسى
مۇرات اۋەزوۋ مىرزاغا ايرىقشا العىس ايتامىز، سونداي-اق الداء-
عى جەردە ەكى ەلدىڭ مادەنيەت بايلانىسىن قويۇلاتا تۇسۇ ماقسدا-
تىندا مۇنان دا كەسەك ەڭبەكتەردى وزارا تانىستىرۇ جاعىندا
تالاي جۇمىستار ىستەلەتىندىگىنە بەرىك سەنەمىز.

بۇل كىتاپتىڭ اۋدارماسى تۇرالى قالىڭ وقىرمان قاۋىمىد.

نىڭ، اۆدارماشلاردىڭ، باسپا*سوز قىزمەتكەرلەرنىڭ، مادەد-
يەت سالاسىنداعىلاردىڭ سىن-تورەلىك ايتۋىن، قازاق اۆتورلا-
رىنىڭ ەڭبەكتەرىن جانرۋ تىلىندە جانە وزگە تىلدەردە تانىستىرۋ
جايندا اقىل-كەڭەس بەرۋىن وتىنەمىز.

ابايعا گاۋ مالڭ

تاس مەڭرەۋ تۈنەگىڭ
سەيلەر قاشان سارساڭ بۇل؟
ەن جاتقان قازاقستان-اي،
ايعار كۈنىڭ قاشان ەبر؟
كوز مايڭ سارقىپ،
ۋ جەمس
ولەڭىڭدە ورلىگەن،
قاراشا قامىن جەگەننەن
تۇلاپ ەبر تۇدى اساۋ جىر.
ەل ەۋشىن ”اتتان“ سالعاننان،
رۋحىڭ، شىركىن، شارشاپ ەجۇر.
حاس سۇلۇلىق جاسادىڭ،
سۈندىقتان جۇرتتان اسا الدىڭ.
جاڭغىرىققان ەنان جارتاس،
كوز جاس جۇپ جاعانى،
ساڭىلاۋ اشپ سانادان—
كەتتى قازاق ابايى،
اقىليا، جىرى ۇرپاققا—
الەمگە تەگىس تارالدى.

كۈن كوشىپ، جىلدار اۋنانان—
مەس ۋىراق قايتالاۋ.
زىمىران كۈكتە بوزتورعاي
كۈمەيىنەن جىر توگىپ،
مارعاۋ جەردى ۋىپاتۇ
قامىنا ەنگەن جانتالاۋ!
بوداۋنىڭ قايتتى، مىنەكى:
سىلدىراغان تاسبۇلاق،
سامال جايلاۋ، ساۋمال كول،
سوندا، سەنسەڭ اتا تاۋ!
ەكىلەنگەن ۇرپاققا
وزىڭنەن ۋىدى باتا اتاۋ!

داۋىرلەپ جەلى عاسىردىڭ،
عارىشتى ۋىپىپ جاتادى.
الەمگە ايدىك ادىلەت
بىرت-بىرت ۋۇزدى ماتاۋدى.
كوز سالىشى، اباي، تىڭداشى،
ادامزاتقا ۋاز بولىدىڭ،
جەردى جارغان اتاعى!

目 录

献给阿拜	(1)
第一篇	(1)
第二篇	(3)
第三篇	(5)
第四篇	(9)
第五篇	(11)
第六篇	(13)
第七篇	(15)
第八篇	(17)
第九篇	(19)
第十篇	(21)
第十一篇	(24)
第十二篇	(26)
第十三篇	(27)
第十四篇	(29)
第十五篇	(31)
第十六篇	(33)
第十七篇	(34)
第十八篇	(37)
第十九篇	(38)

第二十篇	(39)
第二十一篇	(40)
第二十二篇	(42)
第二十三篇	(44)
第二十四篇	(46)
第二十五篇	(47)
第二十六篇	(50)
第二十七篇	(52)
第二十八篇	(56)
第二十九篇	(58)
第三十篇	(60)
第三十一篇	(62)
第三十二篇	(63)
第三十三篇	(66)
第三十四篇	(68)
第三十五篇	(70)
第三十六篇	(71)
第三十七篇	(73)
第三十八篇	(76)
第三十九篇	(95)
第四十篇	(97)
第四十一篇	(100)
第四十二篇	(102)
第四十三篇	(104)
第四十四篇	(108)
第四十五篇	(110)

مازمۇنى

- (1) ئابايعا
- (1) بىرىنشى ءسوز
- (3) ەكىنشى ءسوز
- (6) ۇشىنشى ءسوز
- (11) ءتورتىنشى ءسوز
- (13) بەسىنشى ءسوز
- (15) التىنشى ءسوز
- (17) جەتىنشى ءسوز
- (20) سەگىزىنشى ءسوز
- (22) توغىزىنشى ءسوز
- (24) ونىنشى ءسوز
- (27) ون بىرىنشى ءسوز
- (29) ون ەكىنشى ءسوز
- (30) ون ۇشىنشى ءسوز
- (32) ون ءتورتىنشى ءسوز
- (34) ون بەسىنشى ءسوز
- (36) ون التىنشى ءسوز
- (37) ون جەتىنشى ءسوز
- (40) ون سەگىزىنشى ءسوز
- (42) ون توغىزىنشى ءسوز
- (43) جىرماسىنشى ءسوز